

Mathilda Roos

En séance. Skämt i en akt [ms]

Handskrift. Sufflörens handskrivna exemplar. Kongl. Theaterns Bibliothek. 1884.

Anna vill gifta sig med löjtnant André. Hennes far, brukspatron Hjort, säger nej eftersom löjtnanten inte kan försörja hustru och barn.

In kommer fru Hjort och meddelar att spiritisten Stjerne ska komma och hålla en seans i tankeläsning. Brukspatron försöker ihärdigt förklara för sin hustru och döttrar att Stjerne inte är något annat än en bluffmakare. De avfärdar i sin tur alla hans argument som bevis på bristande själslig förfining.

Brukspatrons gode vän Hammar kommer för att spela ett parti bräde. Kort därefter kommer Stjerne och genomför några konster som till och med väcker Hammars beundra...

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade manuskriptet tillhör Kungl. biblioteket.

Tillgängliggjord i samarbete med Dramawebben.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Kungl. biblioteket och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/RoosM/titlar/EnSéance/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb999200279-faksimil>

KONGL. THEATERNS

Bibliothek.

Lit. *E.*

N^o *239.*

Ex 2

En séance.

1
En Sance
(Skant i en akt)

Personerna

Bruckspatron Hjort	Herr Hedén
Fru Hjort	Fru H. Kinnarson
Charlotte	Fru A. Kinnarson
Mathilda	Fröken Svensson
Louise	Fru Hartman
Anna	Fröken Bäckström
Hansen Hammar	Herr Tegeström
Kong. sekter Hjörne	Herr Persson
Lieutenant Andrié	Herr Ostergren
	Roydgren

—

Herr gäster arnys

Första scenen

(En komfortabelt möblerad salong. Till vänster en bekväm lämbot. Till höger soffor och stolar. Vid vilans uppgång sitter Anna med armarna ställda mot bordet och ett bref framför sig)

Anna (efter en paus, med låg ^{På Scen} röst.) Han säger att han vill kan lifva utän mig! - Just hos jag alltid velat att en herra skulle skriva till mig! - Ah! - (viker ihop brefvet och kysser det.) Men jag märk förbereda pappa, så han vet hur sakerna stå, då stiel kommer på visit i afton. (funderar ett ögonblick) Han kan väl inte säga mig - han "murrar" förstås till i början, - men så ger han med sig till sist. (Det mijer kraftigt; Anna rusar upp och slapper brefvet på sig.) Ah, så rädd jag blef! (skriater och söker lugna sig. Brukspatron ^{Fonden} kommer in, följt af en Karl, som bär två gamla kvinnliga brukor. Han är klädd i yttrock och hak, ställer sig mot kaffet, då han går framli rummet.)

Bruskap. (i det han betatats be-
det.) Se den - ställ den på bordet.
(Karlen böcker sig, ställer krukorna
på bordet, tackar och går. Anna
hjälper fadern af med hat och
öfnarack, ringer på en bestjant, som
Fondern hör ut den.)

Anna (för sig själv.) Nu ska' man
passa på. Pappa ä' aldrig vid
så godt humör, som då han hit-
tar rika på några gamla, riktigt
trassiga porshinkrukor. -

Bruskapen prafvar sina krukor
på en hylla till vänster; Anna
hostar, råtar på sig, går fram mot
fadern, hjälper sig, tackar, råtar på
sig och kommer fram.)

Anna (med låg röst.) Pappa -
Bruskapen svarar ej

Anna (upprepade) Pappa lilla..

Bruskap. (utan att vända sig om) Hm.

Anna (skygt) Pappa lilla - -
jag skulle vilja - - skulle vilja - -
tala med dig om något - -
(Paus)

Bruskap. Hm. Nä? -

Anna (djurfoare) Ja, ser den -

den gamla armbågen)

4 pappa - - el' ä' så at - - at - -
jag vill nämligen - - el' ä' fråga
om ... at - at - - jag vill (med
lägre röst) jag vill gifta mig. -

Bruskp. (med cigarr i mun, flyt-
samme sina kruskar.) De' vill alla
 flickor. Elisabeth har velat det
i många herrans år, - men jag
kan inte se att de' haft någon
mekan. -

Anna (blygt) Ja, men med mig
är det annorlunda, pappa - el' ä'
någon "särskild" jag vill gifta mig
med. -

Bruskp. (i det han tar en kruska
och gör öfver åt matsatta sidan)
Någon "särskild"? Nå de' förändrar
saken. (Han försöker sin kruska
på en annan hylla.) Anna ... så ...
el' ä' bra ...

Anna (sneksamt) Pappa tiller
för jag honom? -

Bruskp. (fråvarande) Honom? Hvil-
ken honom? - ~~Det är~~

Anna Honom som jag älskar,
pappa tiller ... lättmunt och
starkt - - han har prövat till mig -
pappa - - vi älskar kan' inte
befin utan hvarandra - -

Brusep. (skakar på hufvudet)⁵
 Det borde bli svårare för er att be-
 va med hvarandra. Stulen kan inte
 försöka hundra och bara. -

Anna (lygt) Han har 2000 kronor
 om aris - pappa - -

Brusep. Ja, men de kommer vara
 inte långt i sina dagar. Nej, inte
 fyra, den lättnad i en dyster käll,
 men de partiet kan inte bli något
 af. -

Anna (knäpper i hals händerna.) Ah -
 pappa - du kan väl inte vilja att
 något så eländigt. så kumpet. så
 smält - som pengar ska hindra
 när lycka! (ser på honom, kommer
 fram och smeker) Pappa lilla -
 kom ihåg när du själv var ung och
 lyckte om mamma - hur var
 du då då ut? -

Brusep. (i det han söker sig
 ned i sin låstas) Hur jag har
 mig it? Ja - i äkta är var jag
 bokhållare och förfenade knäppt
 till kläder åt mig själv. Så blev
 jag bruksförvaltare, - då förfärdade
 jag mig - och efter fyra års förlopp -
 då jag inte behåller frukta att min

(ser gånget arrens)

6 hustru skulle få svälta - gifta
jag mig. Låt du din lättnad
knaga på samma sätt - så få
vi se sin. / Han nicken, blossar
några tag på cigarerna och sluter
sitt småmjönn ögonen)

Anna (står ett ögonblick tyst; slår
deres handerna för ansigtet.) Åh -
hur jag är olycklig - hur jag är
olycklig! / brister i snyfknifvar
och sluter ut.)

II scenen

Högers

(Brukspatronen sitter en stund och
söper. därefter kommer fru Hjort
in ~~ett~~ ^{från} rummet.)

Fru Hjort (i det hon stannar vid
dörren och ser sig omkring; fäster
blicken på de nya krukorna.) Under-
bart - i sanning underbart! / går
fram till brukspatronen och laggar
sin hand på hans axel / Hjort!
min vä. / (Brukspatronen rör sig ej)
Hjort - min snälla gubbe!
Bruksp. (utan ett öppna ögonen)
Hm.

Fru Hjort Förståk dig - hur såk-
samt!

Bruksp. (öppnar ena ögat) Hm.

Fru Hjort Det är i sanning under-
bart till hvilken höj grad af

känslighet minna själsförnimmelser
ä' uppdrifna. - Käraste! du bar -
du hör ju på - min blysa vän? -

Brucksp. (afpruar enklun agas) Shm.

Tou Ljort Jo, jag står ryggad vid
minn taalett och kanner minna
flätor, då jag får höra det ringa och
stora chupet räjou i inkomman i salou
gen. Naturligtvis låg det minn lile
handa att det var du - så jag bar
att få säga dig, att jag icke finner
något afsmattligt i att minn
tanker gennet flög till dig. Men
me kommer det underbara. Sam-
ma ögonblick jag hörde dina sty-
flög, som en lekbrink stöt, igen
minn mig den tanken: Ljort har
köpt ett par gamla porshuis krukor!
Jag hade ju icke den minsta anled-
ning att tro detta - i går köpte
de två krukor, i färger brun - hela
vår vinning är fylld af gamla por-
shuis krukor, - och clack kanik jag
det som en orabblig vissnet. Jag
hade den allra bestämdaste förmin-
nelse af hur du gick och stökade
kärte. Minn, ända till det otroliga
känsliga nerven, skälfdes, då jag på
ett hemlighetfullt sätt förnam hur
du flyttade sakerna på hyllorna. Och
ända hörde jag ingenting - det var en

Äre gonges arnys

8 runt smidig förminskelse, - - - Sällsamt -
i samning - högst sällsamt. / Hon
ruskar häftigt på hufvudet och
går framåt senare; brukspatron ser
på henne med en halft förundrad,
halft föraktfull blick.)

Brucksp. (efter en paus.) Jag skulle
gubben Hammar ut. Han såg sig
helt kry ut nu, - han kommer
hit om en stund, - skulle bara sitta
uppe på kontoret ett tag. -

Fru Hjort (betänksamt) Jassa. Hammar
kommer hit, - ja, då sant - då
ja förstås - det kom jag inte ihåg.
Ja - kära Hjort - de var inte sig-
tigt hämplat - Vi ha bedt Kongl.
sekreter Hjelm hit, - - och gubben
vi skulle ha en liten seans i
Länkeläsning - - och gubben Hammar
kanse - -

Brucksp. (aflyter häftigt) Ja - för-
f. n. nu igen. Men ska de då
aldrig bli ett slut på de här? Ska
jag aldrig slippa se den här fördom-
bara Kongl. sektern, som springer rundt
med en dagarna igenom? Tafton hop-
pades jag att vi andthym skulle få
vara i fred - - hade vi inte nog af
honorn i går, då han för som ett
kort skivan genom salen och höll på
att slå sönder både stolar och bord?

Fru Hjort Ja så - Kära Hjort - lugna

3
dig -- kongl. sektem ä' en ovanligt
vintresant person, -- och att du
inte uppfattar det underbara i de
experimenten han anställer, beror ty-
varr på att ditt själslif och dina
nervar inte ä' nog förfinade. --

Brucka. Förfinade? Jusa? Ja, då
önskar jag att jag aldrig måtte bli
så förfinad som vi varit du har
sittit till. Och håller vi på så här
länge, så slutar det nog med att
vi smuras af lite däckmedel med kongl.
sektem i spekt. --

Ten Hjort Här Hjort -- annars inte
så charakt. uttrycks -- jag har dig! --

Brucka. Nej gudkunnig -- de' generat.
Herskapet ä' så förfinade och känd-
samman som för tiden! En vacker
dag blev här de nåt en sålens för-
fining, att jag får se min husmor
och min dotter rusar äfver gator.
Adolfs boy i kongl. sektem sällskap
för att leta reda på en gammal
ackerskalender, som han gömt under
i sin byrå! --

Ten Hjort Hjort -- öfverdrif inte -- det
har alltit varit ett fel hos dig, --
du har aldrig kunnat hålla dig till
~~det~~ de förhållandena, sålans de
i verkligheten äro! --

Den yngre arnys

8 10 Bruckspr. Ja' der ja, - ä' de' nu jag
som inte håller mig till riktigheten?
Vij nu gör det ändå lite för långt!
IV samma venster.

(Elisabeth kommer in från köket;
hon håller ett beziquespel i handen,
och går långsamt och högtidligt
fram mot fadern.)

Elisabeth (i det hon sträcker fram
spelet) Pappa, du minns spela domus
beziqua i afton - se här! -

Bruckspr. Nej, de' har jag inte &
tänkt, - jag minns be dig säga in
brädespelsbordet. -

Elisabeth (saktmodigt och bestämt)
Nej, pappa, du minns dig - du
minns spela ^{domus} beziqua - Tänk nog
efter om inte föreställningen om ett domus
beziquaparti nyss varit genom din
spel? Jag ä' alldeles öfvertygad derom.
Konst. sekten säger att han aldrig
och ett så ypperligt känsligt subjekt
som jag, - att jag inte är så hög
grad af clairvoyance i min förnuft
melsorgane, att jag nästan aldrig
minns mig. Och nu - du
här gången - var det nästan oöf-
ligt - (från dyrt minns sig nyfi-
ket från andra sidan) Ja - jag
satt nyss i mitt rum, då jag plötsligen
kunde det, som om en osynlig hand

11
vidrönt mig och kringlet mig att
stiga upp och gå framåt. Jag gör
de intet motstånd - jag gör aldrig
motstånd i sådana ögonblick, -
~~enda så att säga komma af sig~~
~~men~~ utan gick framåt, sakta,
mulet loit, som i en dröm.

Då jag kom ut i kabinettet, stannade
någon jag stannade vid bordet, - det
var någon som om jag fått en
slut, så våldsamt skingades att
jag att stanna. Långsamt och
drömande lyfte jag upp handen,
tog mjölkting och lag på bordet,
gaffel äldes i gånge och gick hit
ut. Då återkom jag till verklig
beten, vaknade upp och såg att
jag hade ett ^{domino} spel i handen.
Jag förstod då allt, - farbror Ham-
mar kommer hit i afton - -

Fru Hjort (ger till ett rop) ekk!
Ja, men Hjort, nej, måste du
medge att detta gräisar & till det
underbara. Elisabeth kunde ju
veta att Hammar skulle komma hit?

Brucksp. (rifver sig i hufvudet.) Ja,
det förstår - han har då kommit
hit under lördagskvällen, men i en fjärr
ans tid...

Elisabeth (utan att höra på fadern)
Jag förstod som sagt allt, - far-
bror kommer hit i afton, -

(den yngre arnys)

12 han och pappa vilja spela ^{domino} bezique,
och detta utom min existerande
förhållande verkade på ett rent
ondligt sätt - så höftigt på min
känsliga hjerna, att jag smält-
uppr, taga ^{domino} beziquespelat och lemnar
pappa det - och således uppfyller
den önskan som fanns
hos pappa, fastän pappa ännu
ej hunnit insmälta den i ordets
grufva, materiella hälsa. -

Brusep. (vresigt) eller du hör jag
att jag vill spela bräde - inte ^{domino} bezique.

Elizabeth (saktmodigt) ej, för
min pappa - el' ä' ^{domino} bezique du vill
spela - inte bräde, fastän du nu
kanske omedvetet rubbar tankes-
strömmen! - För mig - jag mis-
tar mig inte - önskan att spela ^{domino} bezique
finns i din själ - fastän
du kanske inte själv vet det -

Brusep. (förbluffad) Jaga - jag ha -
jaga - - - - - - - - - - - - - - -
ansette att jag själv bäst hade reda
på hvad jag tänkte - men man
får bara sig besynnerligen saker nu
för tiden. - ^{går öfver till klockan vid kaffet och sedan till}

Den Hjort (i det han ser på klock-
kan) eller att inte vår kära klock-
sektor kommer - klockan ä' öfver
åtta - och han ä' alltid så
precis -

(Det ringar på Tamburklockan) ^{Ringning} Fonden.

Elisabeth (tar häftigt från Hjorts
hand och går åt andra sidan)
 Ah - då han - - känn man
 ma - - ä' de inte underbart - - känn
 i en sådan darrning jag kommer
 bara därför att han ä' i närheten - -
 känn då som om en magnetisk
 ström går genom hela min
 varels - - O, denna Kraft ä' stor
 etad - - sublim - - Känn man
 ma riktigt? -

Fru Hjort (känner efter) Hj...
 jo - - jo kanske - - titet i ena
 lillfingeret (håller upp lillfingeret)
 Därför - nu sprider det sig - - nu
 tror jag det käns i de andra
 fingrar också - - så där jo - -
 ju - - stark ä' hela han-
 den i darrning. Underbart -
 i sanning underbart - - / Han-
den syns i doorn; från och
Elisabeth stannar genast till)

Fru Hjort Jassa - gubben - / tri-
umferande / Nu de var naturligt-
 vis därför min hand inte ville
 komma i darrning! -

han går arrogant)

14 Chisabeth (smått afurtaget)
Ah - jag misstänker mig aldrig -
var säker på att han ^{är} i
märket - att de inte drojer
mera än på sin höjd en
kvart innan han kommer. -

V seer

Hammer (kommer in utom
här i handlar; i tarfij hvar-
dayskräft; ruckin hufkräft
till halsen) god afton!

Frå Hört (räcker honom han-
den) god afton, kära kammer! -
hur står det till? -

Hammer Ahja tack, så
gott man kan begära! (helser
på Chisabeth, går chrefter
fram och står brukspatron
på vreden) god afton, Hört!

Bruskp. (nickar utom att
saga något) Hört. (Hammer
står sig med mycket stort
brukspatron, ett ögonblicks tyst-
nad; brukspatron nickar hufvudet
mot kammer) Ja, kära bror -
du får vilja spela ett par

16
nå inte också ha blivit
viden? -

Hamnen Viden? Nej - man
man kan inte låta bli att
förvåna sig öfver saker som ä'
omöjliga att förklaras - -

Bruck. Mycket finare! - Jaka-
man felar de bara att jag själv...
ja, man kan inte veta -
någonhing ä' så smittsamt
som galenskap. -

VI scenen

Höger

(Mathilda och Louise kommer
in; Mathilda med kortklippt
hår, pincenez, en bok i handen,
Louise efter, mycket ifrig.)

Mathilda (läser) Det ni,
den här boken, som kongl. sektern
skickade mig, ä' oerhört intes-
sant. Vad ska' ni få höra -
här ä' en afhandling om hjernans
funktioner...

Louise (talar ifrigt, på samma
gång som systern) Ah - ni
kan inte ana så underbart -

5 Mathilda läste högt för mig - 17
medan jag gråtlöden bullarne -
och de 'sa' så märkvärdigt, att
alltammans blef uppbreddt! / hejlas
sij Chimuel! blå sant - jag
har ju en ny pläs iime! / rusar ut.

Mathilda (öppnar boken) Hör på...
(för en kamern) Hej se farbror -
god afton! / (nickar åt honom) Ja,
de här är inte vad att läsa för
farbror och pappa, för de begriper
dei inte! / (ger åt andra sidan) Hör
på, mamma och Elisabeth -
de den mest detajerade, analys
äfer - -

Ringning
Fonden.

(Det ringar på tamburklockan;
alla dammen sprilla till och råta
på sig.)

Elisabeth (stiger upp) Blå han-
den mysteriska strömmingen blir
alt starkare - -

Fonden.

VII scenen

Haupt. sekten / (kommer in, yttre
kyant, med chapeau lagu under
armen; helser med en djup begyring.)
God afton, mit härskap! -
Fern Höst / (kommer emot honom)

(den gänger arhys)

18 God afton, bästa Kongl. sektern -
tusen gånger välkomna! -

Kongl. sektern (helsan på de andra
dammerna; går chrefter fram till bruks-
paten och helsan på honom.)

God afton, herr brukspaten! -

Bruskap. (reser sig till hälften upp.)

Herr. God afton. -

Fru Hjort (kommer fram och presen-
terar) Kongl. sekter Hjort - kam-
rer Hammar! -

Kongl. sektern (trycker kamrerns
hand) Fröjdigt äro det goda
herr kamrers bekantskap! (kam-
ren bugar sig kort)

Kongl. sektern (går fram mot da-
merna; flaggar från sig hatten.) Nå-
väl, mina damer, - ä' vi dispo-
nera för några små experiment
i afton? -

Chisabekth (i extas) eh, Kongl.
sektern kan inte tro -- jag har
aldrig varit så disponerad -- eller
blotte svärens verkan nästan
belöfandes på mig. - Jag ä' som i
en dröm -- tänker på ingenting -
känner ingenting -- jag ä' alldeles
vilgslös -- hela min varelse ä' lik

19
som upplöst -- jag har -- som
kongl. sektern brukar säga --
ett helt och hållet förlorat
min själ --

Kongl. sektern (gunggar förnöjet han-
derna) Utmärkt -- fräken -- alldeles
utmärkt -- alldeles som ni ska' vara!
Fräken ä' ett charmant subjekt. --
(Elsabeth småler och krämer sig)

Fru Hjort (artigt) Skulle inte kongl.
sektern, innan vi börja de intressanta
experimenten, först vilja komma ut i
salen och dricka en kopp the? --

Kongl. sektern (med en blymsig) Jag
tackar så vänligt. Men, om det tillä-
ter mig, kanske vi först skulle göra ett
littet försök? Man bör inte försam-
ma att begynda sig af ett så ~~starkt~~
utträtt tillstånd, som fräken Elsa-
beth för närvarande befinna sig i.
Således -- tillåter fräken? --

Elsabeth (med halfslutna ögon) Jag ä'
fullkomligt viljelös. --

Kongl. sektern (i det han går till skrif-
bordet.) Fräken ä' charmant! -- Nu,
mitte herrskap, skrifva jag på ett pap-
per hvad fräken Hjort skall utföra,
så att herrskapet Her kontrata på mig --
och så ska' ni få se att hon genast,

(Herr gånge arnys)

20
utan den minsta tvekan, utför
hand går tänkt på: - / skrifvar
många ord på en papperslapp,
sticker ihop den och klemmer den
med en blysnig till brukspatronen.

^{behåller afskriften förvara dokumentet}
Brucksp. / tar emot lappen / Flan.

Kongl. sektern / går fram till Elisabeth
Hu, om fräken behåller. - / Flan lägger
med en elegant gest handen på Eli-
sabeths axel; hon går framåt med
stolta ögon, högtidligt och till-
fredt.

Brucksp. / snylar på dem / Wag kan
man väl säga att de 'här ä' de
förstas till Housandsberg. -

/ Elisabeth och Kongl. sektern gå ^{Räger}
fram mot brukspatron; under tiden
kommer Louise häftigt in; hon hejdar
sig då hon får se Kongl. sektern; han
helsar med en blysnig på hufvudet - hon
besvarar halsningen och stannar högtidligt
på litet afstånd; fru Yvst lägger fingret
på munnen och säger ett högtidligt: ts!

Elisabeth går fram till fadern och
lägger sin ena hand på hans axel.

C.

Kongl. sektern / i det han släpper² Elisabeth; med en triumferande
roule! Behagar herr brukspation
nu läsa upp det dokument jag kunnat
nåddes herr brukspation? —

Bruksp. Thur, / satt² sig glasögon²
och läste / "Proken behagade gå direkt
fram till herr brukspation och vid
sina² hans venstra axel med sina
fingerspetsar."

(Ett sorl af beundran och håpnad
gjorde utrop : undubart! sällsamt!)

Mathilde / kommer fram med Louise
efter sig / Thur kans det, Elisabeth —
hur kans det? —

Louise / ifrigt, på samma gång / Ja,
hur kans det? —

Elisabeth. / tillgjord, med halfslutna
ögon / Undubart — outsägligt —
kan i en dröm — — jag ä² alldeles slapp
— upplöst — — ah — d² a² här² ligt — —

Louise. Gud — så märkvärdigt — — Om
de² ändå vill lyckas för mig — —

Thur ä² de², ska man bara gå²
sig slapp? / slänger med armarna
och läter hufvudet dringla / —

Thur går av scenen /

²²
Brucks. / smuglar på kongl. sektem /
Ja, men de 'va' min högra ael
hon tag på. — —

Kongl. sektem. De 'sha' jag genast
ha något förklara, ! Da jag skref
upp hoard fröken skulle utföra,
tänkte jag först på högra ael,
men andrade mig jüst då jag skref
och satte den venstra. Detta gjorde
en liten rubbning i tankeströmmen —
en liten osäkerhet i den magnetiska
kraft som verkade på fröken, och som
kom fröken att tucka angående
hvilken af aelarne hon borde vidöra! —

/ etter ett sol af beundran och häpnad /

Brucks. / smuglar misstänksamt på
kongl. sektem / Och så såg jag att herrn
sköt henne — lät bli det — lät henne
gå ensam — så på vi se hur
bort hon kommer — —

(sol af agillande /

Kongl. sektem. Men min bästa brucks-
fraktion — — jag måste ju vidöra fröken

23

— d'ä' just den magnetism, som
utgår från mina fingerspetsar till
fröken, som skall verka och på ett
hemlighetsfullt sätt öfverföra mina
tankar till henne. —

Alla damerna / på en gång / Naturligt-
vis, lilla pappa — på ett hemlighets-
fullt sätt — kära Hjort — öfverföra
tankarna, ser pappa. —

Bruckys / håller handen för mät / Tygt —
vi ä' galna allesammans! —

Kamrern / i det han rifvar sig i hufvud;
det / Ja — märkvärdigt ä' de' i alla fall!
Kongl. sekten / kommer artigt fram / Skulle
inte herr brukspaten tillåta att jag
gjorde ett litet experiment med
brukspaten. ? —

Bruckys / med ett föraktfullt ögonkast /
Med mig? — [paus] Nej herre — nog är
det för långt. — Låt en af familjen få
behålla sitt förnuft. —

Alla flickorna rusar fram, för Hjort
efter /

Louise och Mathilde / på en gång, börja
att draga upp fadern / Ahja — sota
pappa — låt oss försöka med pappa.

Herr gonges arbete /

kom²⁴, såla prappa... prappa kan inte tro
så intressant d'ä² / dra i padern /
Braksp. Nej - nej - släpp mig - ä² ni
galna - släpp mig! -
Ju Hjort / och Elisabeth komma också
fram och såka övertala / Käa Hjort -
låt Kongl. sektern göra ett litet expe²
riment med dig - du kan ju då själv
övertyga dig om det är hundra eller ej -
så kom nu, Käa gubbe. /
Elisabeth / dra också i honom / Kom prappa
hilla! / hoilken till Kongl. sektern / Tänk,
hoilken triumf om vi kunde lyckas med
honom!

Braksp. / stretar emot / Nej - nej - nej -
/ alla flickorna dra i honom under skrott
och övertalningar; han stretar emot /
Nej - - nej - se så - släpp mig - tokar -
Elisabeth / till kamrern / Hjelp
mig, snälla farben - -
Kamrern / skrattande och road; blicka
åt brukspation / Så Hjort - gå nu,
så får du reda på saken -
/ Flickorna hålla på att streta en
stund, slutligen få de upp padern
och dra honom fram från golvet. /
Braksp. / resigneradt / Så - nu ä²
hela familjen spritt galen. -

Kongl. Sektern / ifrigt och högtidligt / Nu
mitt herrskap bilda vi kedja kring
Brukspatron. Behagar Herr Ramborn
komma med - efter hvad jag tror
behöfves det stora krafter för att
verka på Herr Brukspatron.

Brukspatron Ja, det tror jag med.

Kongl. Sektern. Således mitt herrskap vilja
vi nu att Herr Brukspatron - fortsätter
kviskande till sin granne, som meddelar
det åt de andra o. s. v. medan Kongl.
Sektern skrifver det på ett papper.)

På detta koncentrera vi nu våra
tankeförmågenheter, - inga främmande
bilder eller tankar få komma in -
blott detta enda ska' stå för oss -
snarlikt en fix idé - Herrskapet har
förstått?

Alla / med djupt allvar / Ja. / de bilda
kedja /

Kongl. Sektern. Får jag nu be Herr Bruks-
patron vara alldeles viljelös -

Brukspatron Ja, de 'tycker jag min
själ och Gud att jag redan ä' alldeles
tillräckligt...

Kongl. Sektern Förträffligt - alldeles som
Brukspatron bör vara. 'Således - intet
motstånd - försök att icke tänka på

Herr gongor arhys)

26
någonting - att om jag så får uttrycka
mig - upplösa sin personlighet - -

Brukspatron / stirrar håpen på honom /

Hva fäles? Upplösa min personlighet

Rongle sektern Ja, de ä'. Tyvärr stöövänd

Kanslan af det egna jaget bör vara så

svag, att medicinas starka och koncent

rade vilja helt och hållet beherskar
och uppstuckar det... / Brukspatron

stirrar med öppen mun på honom /

Och nu mitt herrskah böja vi! / de
stå ett ögonblick tysta och orörliga /

Louise / hviskande / Känner du ingenting
Pappa?

Brukspatron Nej - inte de' allra minsta

Louise Känn nog efter Pappa, - inte
en liten dragning någonstades?

Brukspatron / Känner efter / Nej - ingen
stans. / En stunds paus /

Fru Hjört / hviskande / Hjört lille, gör

inte något motstånd, jag ber dig -

jag är säker på att du gör motstånd

Brukspatron / undergifvet / Nej gummor

lilla, jag gör inte motstånd längre.

Jag är slapp som en slagpatient -

jag håller på att upplösa min per-

sonlighet allt hva' jag hinner

Rongle sektern / arbtigt och högtidligt / Här

jag be medelna koncentrera tanke-
strömmen. / alla få ett högtidligt
uttryck; en skunds tystnad /

Rongle sektern / artigt / Brukspatron
känner ännu ingenting?

Brukspatron Nej - ingenting.

Rongle sektern. Så - då måste vi an-
vända starkare medel. Vile Brukspatron
vara så god och fixera min venstra
örsnibb?

Brukspatron. Hovafalls - örsnibb -

Rongle sektern / högtidligt / Ja, min
venstra örsnibb - så intensivt och vilje-
starkt som möjligt.

Brukspatron / beskedligt pänd till Elisabett /

Hva menar han med att betrakta en
örsnibb viljestarkt?

Elisabett. Ah söta Pappa - att lägga
hela sin själ, sin personlighet deri -

Brukspatron I örsnibben? Jaha - jag
ska försöka / sterrar på Rongle sekterns

örsnibb. / lyckligtvis har hann en ganska hastig örsnibb.

Rongle sektern / efter en paus / Känner

Brukspatron någonting? / Brukspatron
skakar på hufvudet.

Flickorna Känn riktigt efter Pappa -
känner du ingenstans någonting?

Brukspatron Nej - / känner upp sin fot /

(den gamla arhys)

Inte annat än en stickning i min
onda fot - men de' kommer väl ej
af magnetism --

Rongle sektern Nej - såvida inte stick-
ningen stiger ^{uppat} ^{benet} ^{Nej - (fuktiskilaf)} ^{tyckligt}
Bruckspatron (de' gör den inte - /ser
åt venster) Men nu tycker jag att
d'ä' någon som skjuter mig allmänt
utrop /

Alla / ifriga / Triumf - motståndet
öfvervunnit - / Bruckspatron skjutes sakt
framåt /

Bruckspatron Ja, men ni skjuter' mig
Elisabeth / ifrigt / Nej - pappa - d'ä' krafs
som verkar - för himlens skull går
intet motstånd -- följ bara - så -
/ han kommer i starkare fart /

Bruckspatron Nej, nej - ni skjuter' mig
Rongle sektern / det går allt fortare öpe
åt andra sidan / Förtäffligt, Herr

Bruckspatron är ett superb subjekt -

Bruckspatron / förvissad / subjekt --

nej -- jag ä' inte något subjekt --

/ han skjutes vidare rundt omkring /

Nej de' går för långt -- så stopp --

stopp - / de smutta vidare i extas,

förbi bordet -- knuffa omkring stolar /

Bruckspatron / förtviflad / Mina brudar

8
minna krunkor - akte minna krunkor.²⁹

Fru Hjort Hjort - Tänk inte på så
lumpna saken i ett sådant ögonblick.
Hough sektorn / skriker! Medier! Koncen-
trera er! (Brukspatens springer ut?
mattnar med i en stol.) Triumf!

Opurorum - besegrad! (tar upp pappret
och läser) "Brukspatens torde återvända
till sin ställe och sätta sig och."

Stilla oh -- oh -- så underbart!

Bruckap. / (torde sä i pannan.) Ach falle
med utmattnar och; skulle huru he
Puignis sagt, så hade huru beräknats alldeles
Sonden rätt! (det ringar på Lamburkluckan;
stannar kommur i från hoger, stannar
vill elovim.)

Stanna / (för sä) Olä och och! O hvil hva
ska pappa säga! -

Sonden VIII sen

(Begjunta annars ljumant och och.)
Ljumnant / (gör fram och håller på från
Hjort) god afton - jag tackar famula
falst ter sitt! -

Fru Hjort (visligt, förstärkt) Tack
husta ljumnant - (till Hough sektorn)
Underbart - - mer än underbart - -
(skakar på hufvudet.)

Ljumnant / (till brukspatens) god
afton, huru brukspatens! (bager sä
huru gänger arkigt.)

3° Brusep. Hu. God afton. (Paus.
Vänligen sji husligt om.) Hör nu -
brusekän löjtnanten också sysselsätta
sji med tankelöshet och spiritism
och sålart det? -

Löjtn. (smålemt) Nej, de brusekän jag
inte - jag har inte en gång försökt.
(de äfven samtalas med hvarandra i
eretas; bilarna kulliga kring hvarandra)

Brusep. (intresserad) Gärde försökt
de en gång? (för sji.) Klarar du
pålitligt och förståndigt ut. -

Löjtn. Nej aldrig - och jag brukar
att de inte skulle lyckas för mig -
jag ä' verkligen totalt oärogen.

Brusep. (räcker honom handen) ^(fortsatt) Huru
ä' en bra kar! (Tejseran honom; stä-
ger skriften upp och drar honom i
knypphålet) Hör nu, - ä' de sant
att ~~huru~~ löjtnanten ville ha en
ungsta flicka till hustru? -

Löjtn. (upprörd, tar hans hand) Ah -
hur Brusekän -

Brusep. Nä - så kör de! Huru lit,
hur ä' flickan? -

Huru (ruser fram) Hör pappa! -

Brusep. Hör har du den löjtnant.
Vi ska få 2000 kronor om viet af
mig - så vi slipper svälta. -

Huru (kysar hans hand) O! pappa -
pappa! -

32 patron ~~och~~ ~~Katrina~~ efter, så Anna
och länthandeln pratanter.)

IX scenen

Kongl. sekter Ma; minn slamm - skul-
le ni möjligt vara kända för min
de lilla experiment? -

Alla (isigt) Ja - ja - a ja! -

Fru Hjort (ser sig om) Men hur a' jag -
ja? -

De andra Ja, snart tag han vägen?

Har han gått ut? -

Kongl. sekter Mitt herskap! det faller
mig något in! Låt oss göra ett nytt,
Hjorts experiment! Ingen af herskapet
sag ju nu brukspatron gick ut, och
ingen Kan säkert ha en anring om
att snart hade han gått? -

Alla Brått - omycket -

Kongl. sekter Näst - låt oss då
med den magnetiska strömmens kraft
bete upp honom! -

Alla Ja - ja - låt oss göra det! -

Fru Hjort (isigt) Ah ja min, ~~af~~ jag
mer vacker "subjekt"! Jag ska vara all-
deles slapp! - så char! - (parirer och
biter) Jag känner ingenting - tänker
ingenting - jag smälter sönder hela
min personlighet - ah - - (vänder
sig hastigt till Kongl. sekter)

Dagen jag kanske inte? -

intra 3

Thougl. sekten (hviskar i hennes öra)
Fräken är det mest intressanta tillä-
målet! -

Louise (triumferande, knuffad till
Elizabeth) Subjekt! Hoi du! han
säger att jag också är subjekt!
Ja riktigt!! (faller åter in i ex-
tas, skundat) Ah! - - -

Thougl. sekten (i det de båda
kedja i sitt hushåll - låt oss nu
fatta alla våra tankar på bröds-
faktors person -

Louise (vänder sig om och faller ka-
shyt in) På hur! Ja han är
snabb! -

Thougl. sekten På hela hans person-
lighet, ~~och jag för mig~~ ^{och jag för mig} fräken! (högst-
ligt) Och en vikt hushåll -
framåt! ~~Sitt ut life~~ ^{och life} ~~säger!~~ (de
nord sig framåt, Louise fröst i ex-
tas.)

Röda X-scenen

Kamraren (som hela tiden håller
skärpet på dem, reser sig och sträcker
upp och riper sig i klädet) Ja, märk
variskt är de i alla fall - Givet
nu säga han han vikt - märkvariskt
är de! (stör ett ögonblick och fränder)

gör små ryckningar på armbåren och
 lyfter något på armarna / Jag vet
 inte hur de smäl mig, - men jag
 känner mig så underlig - de smälte
 ena magnetslänken som kommit öfver
 mig. / stärker ut armarna och spänner
upp armen / Jag tycker alldeles att
 jag måste söka upp ryggen!
 / ser sig omkring och famlar med
händerna /

Fonden
Jungfru / syns i dörren och ser sig
omkring / Isakem Louise / får se Kamreren
resigt / Det kamreren har fått gåt -
 hon är alldeles som besatt - hon har
 låtit hela plåten bränna upp nu
 igen - -

Kamreren / kommer snart hem, med
utspärrade fingrar / Lilla Louise har
 gått för att magnetslänken fram till
 pappa. -

Jungfru / skapen / Hörsals P. May - -

Kamreren / på samma sätt / May - ne -
issa - fram - till - pappa - / lägger
sin hand på flickans armbåre / Hon vill
 ska vi gå på samma sätt med henne -
 ne - - Hon bara, lilla, Louise - -

Jungfru / Han kamreren blivit tokig? -

Kamreren / skjuter på henne / Så den ja -

35

gör nu inte något motstånd,
lilla Anna - utan låt kraften
verka. - -

Jenny (~~inbunden~~ nyfiken, så sig
om) Ska' jag göra så det som
fokarna brukar göra hela dagarna
egum - -

Kamman (isigt) Ja nu - just precis.
Så - - så - - (och går högtidligt
åt rensa; mårta ut i skorren druck
fakon och från Hjort; och frije efter)

Anna, slöger,

X / seerum

(De komma hastigt in - brukt-
fakons, förföljda, håller för öronen och
gör mycket seerum; alla flockarna
ropa: så märkvärdigt - så under-
bart!)

Kamman (kommer framför de andra)
Ja, - a' och inte märkvärdigt, kanske?
Just som jag kom ut i salen och fick
se löjtmant stundem och stundem,
för det alldeles som en - - en - - och
håller stöt igenom mig - och så
jag gick rakt på dem och gratu-
lerade, så bestämt kunde jag att
och va' förläppade? Va' och inte un-
derligt? -

(utråps och gratulationer)

34 vi små ryckningar på armen och

36 Fru Hjort (hå brukspatron, hviskande
med förbränd, röst) eller Hjort lilla,
jag tycker ändå det är orätt af
delig, att så den utan betänketid
oge som dötter är löfmanst skuren.
Han ä' nog en hyggelig man men
men ändå vet du egentligen
för afsikt om honom? -

Brucksp. (gungar förvånat händerna)
Hva jag vet om honom? Ja, jag vet
att han gudskelef inte ä'
konst. seker en intressant och
förfinad konst. seker och att
han inte springer omkring och
ställer till springmarscher inom
hushåll och sitta färdiga kretser.
De vet jag, gummor lilla! Och
det tycker jag ä' en satans bra
rekommendation! Fru Hjort skakas på
hufvudet.

Konst. (kommer framspringande) Vet
du hva' pappa? Jag tycker att de
har varit så märkligt i afton -
att vi verkligen borde låta för in
i ^{Tidningen} ~~Dagens Nyheter~~ en till liten berät-
telse om "privat tankeläring" - -

Brucksp. (afbrytande, klappar hennes
händ.) Vi vill pyra - de fry -
vi vill inte om - nu ska vi i stället

37
dricka en skål för de nyförslaf-
rade! (Han ser efter skål och
stann, som i sigt samtala med hvar-
andra, utan att märkas af någon;
han skuttar och rycker fram i
kåken, pekar på de förslafade.)

Se du, min flicka - du' du - du, du'
kan man kalla - "privat tankeläsning"
Dante du, till du får illa du
på det sättet - -

Låna Asik - hvar i de för in-
ressant - du kan man väl inte
sätta i händningarna heller - -

Brucksp. (slår handen i bröstet) Si -
nu ska vi dricka skål! (inte be-
gränsat) Carlson, stik ihop sig kru-
korna på ett säkert ställe / ~~högsta~~

~~släcker elen i en stund~~ / Si - och
kom in och seadra oss till bi-
schöff! (inte de andra) Ser nu, vi

ska dricka skål i - "bischöff"
si smakar du ändå lite fögel -
eller hur? / till Kongl. sekten,
som varmt sig med de andra)

Ännu säger Kongl. sekten? -

Kongl. sekten / med en buggning)

Jag ä' alldeles öfvervältad af hur
bruckspatrons synlighet.

Brucksp. Godt. (till Ann och Lajman-
ten) Nu - vi privata tankeläsare

gi' sune' ryckningar på armlarna och

^{skall och stycken}
 derborta kom hit nu! (de
 skynde fram; betjenta komman med Högens
en bricka) Ja! - (han tar ett
 glas) Nu ska' vi dricka en
 "bischopskål" (hvirvar han armen
 och stam.) Och de' ska' jag säga
 er att vi kan ha skål att dricka
 den skålen i hatten - för det är
 ändå Bischof som i självan
 verket har att tacka för att vi
 nu har i bröllorets ficka kvar-
 amba! -

stamma i lastmonter / skrattnande / Ja,
 hejre Bischof!

De afrija / som hört repliken,
falla in i exet. / Ja - ja - hejre
 Bischof - hejre Bischof!
 (Bröllopskoren skratter och klappar
 för orsaken.)

Rida.

30 minuter

